

*marrir Marro* (??), *V. marrà Marro*, *V. marrir Marro* francesisme, de *marron* 'castanya', d'on també *marró* nom de color (cf. cat. *castany*); com que *marron* també s'emptra com nom de bombons i pastissos, potser *marrofi* 'terros de sucre' (DAG) és un terme de cafereterets, de fr. *marrons fins* combinat amb *terrossets Marromat*, -*mac* (1331, 1369 = cast. ant. i port. ant. *maromaque*, d'origen aràbic, per al qual veg. DECH MAROMA, III, 857a26-32 i nota 3, i RECAMAR) *Marròmia*, confusió d'*emmurriament* i *múrria* amb *enrònia Marron* mall. < *Ramon Marronda*, *V. marrir Marroner*, *V. marró Marronga*, *V. manjonga* (*manilla*, MAL) *Marroquí*, *marroquina*, *marroquinar*, del nom del Marroc *Marrot*, *marrota*, *marrotera*, *V. marrir Marrubí*, *V. malrubí Marruc*, *marrucar*, *V. parrupar Marruc*, *marrucar*, 'corc, corcar', AlcM, si no hi ha simple malentès d'aquest, confusió més o menys personal o local entre *corcar* i *marrar* *Marruell*, *V. marguà Marruix*, *marruixa*, *marruixet*, *marruixinya*, *V. miolar Marruix*, encreuament o mera confusió individual entre *musaquí* i el gentilic *marroquí* *Marrutxell*, incorrecte per *marutxell* (MAR) *Marsa*, mot fantasma per *marso* (MARCIR) *Marsapà*, *V. massapà Marsartens*, *V. sastre Marsega*, *V. mansega*

MARSEGUERA, 'nom d'una varietat de raïm' val. (Al., Dénia), AlcM; però el que J. G. M. (1935) havia sentit «a Xixona, Carlet etc.» és *merseguera* i AlcM remet a *messeguera* (que després oblidada). Potser d'ar. *merr* 'el fel' *segir* 'petit'? A relacionar amb una sèrie de parònims més o menys sinònims: eiv. «*massanet*: clase de uva» (PzCabr.); cf. *martorelles*, nom d'un cep o raïm (DAG, al costat de *Martorell* i *Martorelles*, Baix Llobregat, Vallès); *mansella* 'mena de raïm' tarr. (Montoliu, BDC VI, 47), que em sembla del nom de *Marsella* (abans *Massella*), famosa ja d'antic pels seus vins (*vi de Massella*, doc. ross. de 1300, RLR VI, 384); potser alterat per contaminacions (*messeguer* 'guarda-vinyes', *Maçanet*, NL de la Selva, on també es feien i fan vins); ross. *mancès*: «en el temps d'or del *mancès* i el muscat, / quan sobre el trull s'ageganta el pilsaire / --», JSebPons (*Canta-Perdiu*, 8), que ell mateix tradueix «raisin rosé» i per tant pot ser encreuament de *marcellès* amb *raïm* (de color) *encès*; si no és mera aglutinació per dys-analysis (*raïm-encès* > *raïm mencès*); cf. *mansén* «raisin rouge» en el gascó del Gers (Cénac-Moncaut); hi pot haver també contactes (però menys importants i més secundaris) amb *monestrell* antiga mena famosa de vi (*Spill*, 13435, Eiximenis etc.)<sup>1</sup> (cf. el *Münster* dels vins renans, potser derivat de la forma francesa ant. *Monestier* + *-el* < *-ALE*, o del fr. ant. *Monestruel-Monistrol*, fr. mod. *Montreuil*), *malvasia* i *moscatell*; en tot cas res a veure amb l'andal. *manzanilla* («vino digestivo», nom recent creat per sorneguers vinaters andalusos, al·lusiu a la mansa beguda de camamilla).

<sup>1</sup> Del qual deu ser alteració el modern *morastrell* (o *morastell*), per influència de *móra* a causa del color negre del raïm de *morastrell*.

*Marselina*, *V. marcelina*, cast. *mancerina*

+MARSELLA, 'mena de sèquia d'escorrentia', terme valencià, propi de la Plana de Castelló (vegeu la descripció a *marjaleria* (MARJAL): potser d'un \**almarxella* (amb dissimilació de palatal), diminutiu de l'antic *almarǵ(e)* 'marjal'; menys versemblants serien un cpt. aràbic *marè Il-lah* 'la magnífica marjal' (format com *Fondeguilla* i anàlegs), puix que es tracta d'una escorrentia molt secundària; o un mossarabisme de MATRIC-ELLA (cf. l'andalús *almatrice* a MARE). No es veu com podrien haver rebut el nom de la ciutat de Marsella unes sequioles secundàries.

<sup>15</sup> *Marsellana* (*marsillana* 'mena de vaixell' SLitCosta), *marsellet*, deuen venir del nom de *Marsella* *Marsinada*, *V. març Marso*, *V. marcir*

+*Marsopa*, *marsui* (del fr. *marsouin* < b.-al. *merswin*): en tracto en el DCEC/DECH (MARSOPA).  
<sup>20</sup> *Marsupial* [SLitCosta], derivat savi del ll. *marsupium* 'bossa'.

MART, 'espècie de mostela de pell preuada', d'origen germànic; la proveniència dialectal del nostre nom en germànic no està ben precisada, potser d'un gòtic \**MARTHUS* (cf. a.-al. ant. *mard*, frisó antic *merth*, ags. *mearth*, esc. ant. *mørðr* id.). □ 1.<sup>a</sup> doc.: 1352 i potser c. 1270.

<sup>30</sup> «174 pel<1>s de *marts*» en un doc. de 1352 (Rubió, *Diplomatari de l'Or. Cat.*, 282); «vestidures folrades de arminis, letissos, *marts*, fusines, vebres, vays, squirols, o de britanys ne d'altra pelliceria», doc. ross. de 1419 (*InuLC*, s. v. *pelliceria*); «*marts*, fusines, erminis, vebres, fixens e latissos», doc. mall. de 1420 (*BSAL* II, 221a); «podie valer la forradura, qui era de ventres i de *marts*, bastantment 25 florins», doc. Bna., S. xv (Caretà, *Barbr.*, 260); veg. la cita del *Tirant a GIBELI(NA)* i les nombroses del S. xv que en donen els DAG. i AlcM. És versemblant que Cerverí de Girona, c. 1270, ja faci un joc de mots entre el nom del mart i el del mes de març («celhas que semblon *martz* / mudan sovén lur colors») (*Riq.*, 109.9).

L'origen germànic està ben provat per al nom català i els seus congèneres, gall-port. i cast. *marta*, oc. *martre* (aran. *gat marto* < \**màrtol*, -*tor*), fr. ant. *martre* f. [S. XI], it. *màrtora*.<sup>1</sup> Però el detall de la proveniència de cada una d'aquestes formes de tal o tal dialecte germ., és complicat i dubtós. Sembla segur que en part vénen del fràncic o altre dialecte germ. occidental, mentre que és possible que d'altres vinguin del gòtic.

En particular, la catalana. Veg. estudi detingut de la qüestió en el DCEC/DECH (MARTA). En català el mot sembla ser ben autòcton, no sols per la gran abundor de documentació antiga, sinó pel fet que hi ha marts ben coneguts de la gent rústica a molts punts del Princ., els Comtats i les Illes: *gat mart* sento fins en el Maresme (maig 1968, crec n'hi ha alguns en el Montnegre) i a les Guàrdies (Joanet, oct. 1968), *gat*